

เลขที่.....

ประโยคธรรมศึกษาชั้น[]ตรี []โท []เอก ระดับ []ประถม []มัธยม []อุดม

วิชา เรียงความแก้กระทู้ธรรม

สอบในสนามหลวง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สุกร์ สารุณา สารุ.

คนดีทำได้ง่าย

บัดนี้ จักได้อธิบายขยายความแห่งพุทธศาสนสุภาษิตที่ยกขึ้นเป็นบทเบื้องต้นนั้นเพื่อเป็น

แนวทางแห่งการศึกษาและแนวทางแห่งการปฏิบัติ โดยสมควรแก่อัตภาพและธรรมเป็นลำดับไป

ดำเนินความว่า ความดี หรือความชั่ว มันก็เป็นธรรมชาติของมันอยู่ตามธรรมดา ลำพัง

ตัวมันเองก็ไม่ได้ให้คุณให้โทษแก่ผู้ใด แต่ถ้ามันได้เข้าไปสิ่งสถิตอยู่ในใจดวงใดแล้ว มันก็พร้อมที่จะแสดง

คุณและโทษออกมาให้เห็นได้เมื่อนั้น ถ้าใจมีความดีมาก ก็มีคุณมาก ถ้าใจมีความชั่วมาก ก็มีโทษมาก

แต่ใจของสัตว์โลกทั้งมวลมักมีความชั่วสั่งสมอยู่เป็นอันมาก ไม่ทราบว่าเป็นเพราะเหตุใด และ ไม่มีใจ

ดวงไหนจะสามารถหยั่งรู้ได้ว่า ความชั่วมันมาสั่งสมอยู่ในใจนี้ ตั้งแต่เมื่อใด? มีหน้าซ้ำ ยังไม่อาจรู้ได้

ด้วยว่า ที่หมักหมมอยู่ในใจนั้น มันคือความชั่ว นอกจากไม่รู้แล้ว ยังไปหลงสำคัญผิดคิดว่า ความชั่วนั้น

เป็นความดีอีกต่างหาก โลกนี้ทั้งโลกมันจึงเกิดโกลาหล อลหม่านขึ้นมา เพราะคนทำชั่วก็สำคัญผิดคิด

ว่าตัวเองทำดีแล้ว หรือบางทีก็รู้อยู่ว่า ตัวเองทำชั่ว แต่ก็ยังยินดีที่จะทำ ก็เพราะไม่รู้จักว่า คุณแห่ง

ความดีเป็นอย่างไร? โทษแห่งความชั่วเป็นอย่างไร? ทำชั่วแล้ว จะต้องได้รับผลแห่งการทำชั่วอย่างไร

บ้าง คนชั่วจึงพอใจที่จะทำชั่ว จนกลายเป็นความเคยชิน เลยกลายเป็นนิสัย ทำดีได้ยาก ทำชั่วได้ง่าย ก็

เพราะความไม่รู้นั่นเอง ส่วนคนทำดี ก็เพราะมีปัญญาารู้แจ้งในคุณแห่งความดี เห็นโทษแห่งความชั่ว

แล้วว่า ถ้าทำดี จะได้รับผลแห่งการทำดีอย่างไร และถ้าทำชั่ว จะได้รับโทษแห่งการทำชั่วอย่างไร

แต่ว่าคนดีนั้น เขาจะพอใจที่ทำความดี และทำดีจนเป็นนิสัย จึงทำให้ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ตามเจตนาของตนเอง

	สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่มาใน สังยุตตนิกาย สคาถวรรค ว่า
	กल्याณการี กल्याณํ ปาปการี จ ปาปกํ.
	ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
	อธิบายความว่า ในเมื่อบุคคลยังไม่อาจแยกแยะได้ด้วยปัญญาว่า อะไรคือความดี อะไรคือ
	ความชั่ว จึงเป็นการยากอยู่เองที่จะทำดีได้อย่างมั่นคง และมักหลงทำความชั่วไปอย่างไม่รู้ตัว ชำร้าย
	บางคนรู้ตัวอยู่ว่า ได้ทำชั่ว แต่ก็ยังพอใจที่จะกระทำ แม้พระพุทธเจ้ามาประกาศธรรมสอนโลก ว่า ศีล
	สมาธิ ปัญญา เป็นทางแห่งความดีจะเป็นเหตุให้ดับทุกข์ได้ จงพากันทำให้มาก เจริญให้มาก ก็ไม่มีใคร
	สนใจอยากจะรักษาศีล อบรมสมาธิ เจริญปัญญาและถึงแม้ธรรมจะซับซ้อนว่า ความโลภ ความโกรธ
	ความหลง เป็นภัย เป็นทางแห่งความชั่ว จะนำทุกข์มาให้ จงพากันละเว้น อย่าหาญกล้าพากันทำ ก็ไม่
	ค่อยมีใครยอมเชื่อฟังนัก ยังคงพอใจที่จะโลภ พพอใจที่จะโกรธ พพอใจที่จะหลง กันอยู่นั่นเอง ดังนั้น ถ้า
	อยากจะรู้ว่า ตัวเองเป็นคนดี หรือเป็นคนชั่ว ก็จงตรวจดูที่ใจว่า มันทำดีได้ง่ายไหม หรือมันทำชั่วได้
	ง่ายกว่า เรามีศีลประจำการอยู่ในใจหนักแน่นมั่นคงแค่ไหน? เรามีสมาธิพอทำให้สงบได้บ้างหรือไม่?
	เรามีปัญญาพอที่จะรู้แจ้งเห็นจริงในธรรม รู้ดี รู้ชั่ว ละชั่ว ทำดี ได้มากน้อยแค่ไหน?ถ้าพอจะมีความดี
	อยู่บ้าง ก็จงตรวจตราให้ลึกซึ้งแยกคายลงไปอีกว่า ป้อมปราการ คือ ศีลของเรามันแน่นหนามั่นคงดี
	หรือยัง? จะต้องเสริมความแข็งแกร่งตรงไหนบ้าง เพื่อให้มันแน่นหนามั่นคงยิ่งขึ้นไปอีก อย่าให้ความ
	ชั่วมันแทรกซึมเข้าไปได้ จนกระทั่งสามารถทำให้สงบ เกิดปัญญากำจัดความชั่วที่มีอยู่ในใจให้มันสิ้น
	ซากไปจากใจได้ หรือทำให้มันลดน้อยถอยลงไปเรื่อย ๆถ้าไม่เป็นเช่นนี้ ใจเราก็ตกอยู่ในวงล้อมของ
	กิเลส ยากที่จะตีฝ่าแหวกวงล้อมของกิเลสออกไปได้ ก็มีแต่ต้องถูกกิเลสย่ำยีจนเสียผู้เสียคนไปเสียมาก
	เพราะไม่มี ศีลสมาธิปัญญา ก็ไม่มีอาวุธที่จะใช้ป้องกันตัวเองให้รอดพ้นจากการกดขี่บังคับของกิเลสได้

	สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่มาใน ขุททกนิกาย ชาดก ทสกนิบาต ว่า
	กเรยย วากยํ อนุกมฺปกาณํ.
	ควรเชื่อฟังคนที่หวังดี
	อธิบายความว่า เด็กทุกคน กว่าจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต้องการการพัฒนาทั้งร่างกายและ
	จิตใจควบคู่กันไป ร่างกายเติบโตได้เพราะอาหารฉันใด จิตใจจะเจริญงอกงามได้ย่อมต้องการความรัก ความเข้าใจ
	และกำลังจากพ่อแม่ ฉะนั้น” เคยมีผู้ที่รู้สึกผิดกับการเลือกเส้นทางชีวิตโดยไม่เชื่อพ่อแม่หรือเคยมี
	ที่รู้สึกอึดอัดเพราะใช้ชีวิตแบบเชื่อฟังพ่อแม่ทุกอย่างซึ่งขัดกับเส้นทางความฝันของตัวเองเพราะเราโต
	มากับกรอบที่ ‘ลูกที่ดีคือลูกที่เชื่อฟังพ่อแม่’ ‘ลูกที่ดีจะไม่ทำให้พ่อแม่เสียใจ’ ตอนเป็นเด็กเล็กๆ การ
	เป็นลูกที่ดีตามกรอบข้างบนก็ง่ายแหละแค่ทำตามหรือเชื่อฟัง แต่เมื่อเข้าวัยรุ่น , เราเริ่มมีความเป็นตัว
	ของตัวเอง เราเริ่มมีความฝันอยากเป็นโน่นเป็นนี่ และต่อให้สนิทกับพ่อแม่มากแค่ไหนก็ไม่ใช้ว่าความ
	ฝันจะมีรูปร่างเหมือนกัน เชื่อฟัง กับ การทำตามใจ จึงเป็นความขัดแย้งสามัญที่เริ่มต้นตั้งแต่ในบ้าน
	และเป็นประเด็นใหญ่ไปจนถึงระดับชาติที่ผู้ใหญ่หรือผู้ปกครองอยากให้ผู้น้อยทำตามในสังคมอนุรักษ์
	นิยมสุดโต่งหรือการปกครองแบบผู้ใหญ่กว่ารู้ดี ย่อมเน้นไปที่การเชื่อฟังเพื่อควมมีระเบียบ เพราะเชื่อ
	ว่าถ้าผู้ใต้ปกครองเชื่อฟังแล้วจะได้ดีแล้วสังคมก็จะดีตามไปด้วย ซึ่งมันจะตอกย้ำคอนเซ็ปท์ที่ว่า ลูกที่ดี
	ลูกที่เชื่อฟังพ่อแม่ ลูกที่ทำตามทีพ่อแม่บอก ไม่ทำให้พ่อแม่เสียใจ ลูกศิษย์ที่ดีต้องเชื่อฟังครูอาจารย์
	ประชาชนที่ดี ประชาชนที่เชื่อฟังผู้นำ ประชาชนที่ไม่ทำอะไรตามใจตัวเอง เสรีภาพมากไป คือ
	อันตรายในสังคมแบบนี้ว่านี่จึงมักมองปัจเจกที่พยายามทำตามใจในแง่ลบ ซึ่งก็ทำให้แนวคิดเสรีนิยมจึง
	มักจะถูกค่อนข้างในประเด็นที่ไม่คิดถึงใจผู้อื่น แต่จริงๆ แล้วมันก็ได้เป็นแบบนั้นนะ คนที่หวังดี